

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts vpvb@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

Programma Nr. 5-03/4 ietekmes uz vidi novērtējumam smilts, smilts-grants un dolomīta ieguves paplašināšanai derīgo izrakteņu atradnēs “Jaunsmilktiņas 1” un “Plikais purvs” Klintaines pagastā, Pļaviņu novadā

Derīga līdz 2025. gada 10. februārim

Programma izdota SIA “RĪTERU DOLOMĪTS”, reģ. Nr. 40103438994, juridiskā adrese: “Kadiķi”, Klintaines pagasts, Pļaviņu novads, LV-5129 (turpmāk - Ierosinātāja), kuru pārstāv pilnvarotais uzņēmums: SIA “Vides eksperti”, reģ. Nr. 40003820612, adrese: Ganību dambis 24D-25, Rīga, LV-1005, pamatojoties uz 2019. gada 22. novembra pilnvaras¹ pamata (turpmāk – Pilnvarotā persona).

Programma izstrādāta saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk - Novērtējuma likums) 16. pantu, 17. panta pirmo *prim* daļu un Ministru kabineta 2015. gada 13. janvāra noteikumu Nr. 18 “Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību” (turpmāk - Novērtējuma noteikumi Nr. 18) IV sadaļas prasībām, pamatojoties uz Pilnvarotās personas 2020. gada 9. janvāra iesniegumu, ar kuru pieprasīta programma ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanai, un 2020. gada 28. gada janvāra vēstuli, ar kuru iesniegti sākotnējās sabiedriskās apspriešanas materiāli ar sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultātiem, kā arī informāciju par individuāli informētajiem nekustamo īpašumu īpašniekiem. Programmā ietvertas prasības ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma (turpmāk – Ziņojums) sniedzamās informācijas apjomam un detalizācijas pakāpei, kā arī ietekmes novērtējuma turpmākai veikšanai nepieciešamo pētījumu un organizatorisko pasākumu kopumam.

I. Ietekmes uz vidi novērtējuma objekts un sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultāts:

1. Ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk arī - IVN) objekts ir smilts, smilts-grants un dolomīta ieguves paplašināšana derīgo izrakteņu atradnēs “Jaunsmilktiņas 1” un “Plikais purvs” (turpmāk arī - Paredzētā darbība) Klintaines pagastā, Pļaviņu novadā zemes vienībās ar kadastra apzīmējumiem Nr. 32580070018, Nr. 32580070046, Nr. 32580070098, Nr. 32580070151, Nr. 32580070006 un Nr. 32580070044 (turpmāk – Darbības vieta).

¹ Saskaņā ar 2019. gada 22. novembra pilnvaru Ierosinātāja pilnvarojusi SIA “Vides ekspertus” iesniegt un saņemt Ierosinātājas vārdā visu dokumentāciju, kā arī veikt nepieciešamās darbības, kas saistītas ar Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru.

2. Paredzētās darbības ietvaros, izmantojot derīgo izrakteņu ieguves tehniku, plānots veikt derīgo izrakteņu – smilts, smilts-grants un dolomīta ieguvi. Pašlaik Ierosinātāja derīgos izrakteņus iegūst atradnes “*Jaunsmilktiņas 1*” iecirkņos (kadastra apzīmējumi Nr. 32580070018, 32580070046), kā arī daļēji blakus esošajā atradnē “*Plikais purvs*” (kadastra apzīmējums Nr. 32580070044), kopumā vairāk nekā 25 ha platībā. Ierosinātāja plāno veikt izpēti un derīgo izrakteņu atradņu paplašināšanu zemes vienībās ar kadastra apzīmējumiem Nr. 32580070098, 32580070151, 32580070044 un 32580070006² aptuveni 20 ha platībā. Gadā plānots iegūt ~ 20-30 tūkst. m³ smilts, ~ 15 tūkst. m³ smilts-grants un ~ 30 tūkst. m³ dolomīta.
3. Plānotās Darbības vietas teritorijā iekļautās zemes vienības pašlaik tiek izmantotas derīgo izrakteņu ieguvei, mežsaimnieciskās un lauksaimnieciskās darbības veikšanai. Plānotie zemes īpašumi ar kadastra apzīmējumu Nr. 32580070018, 32580070046, 32580070098, 32580070151, 32580070006 pieder fiziskai personai, ar ko ir noslēgts nomas līgums. Zemes īpašums (atradne “*Plikais purvs*”, kadastra apzīmējumu Nr. 32580070044) pieder Ierosinātājam. Atbilstoši Vides pārraudzības valsts biroja (turpmāk – Birojs) rīcībā esošajai informācijai Darbības vietas tuvākajā apkārtnē atrodas arī derīgo izrakteņu atradne “*Mūrnieki*”. Ņemot vērā minēto, Paredzētās darbības ietekmes summēsies ar ietekmēm no līdzšinējām/plānotām ieguves vietām, kas Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumā ir jāņem vērā.
4. Derīgo materiālu (smilts, smilts – grants un dolomīts) plānots iegūt ar ekskavācijas metodi divās kāplēs, no kurām pirmā atradīsies virs gruntisūdens līmeņa, bet otra zem tā. Ieguves laikā netiek plānota ūdens atsūkšanās, kā arī nav paredzēts veikt spridzināšanas darbus. Lai nodrošinātu Paredzētās darbības īstenošanu, tiek paredzēta derīgā materiāla šķirošana, drupināšana, skalošana.
5. Iegūtā materiāla transportēšanai paredzēts izmantot valsts nozīmes autoceļu A6 *Rīga – Daugavpils*, kas atrodas Z, ZA virzienā aptuveni 450 – 800 m attālumā no tuvākā ieguves lauka. Pievedceļš derīgo izrakteņu ieguves vietām ir ar grants segumu.
6. Tuvākā apdzīvotā vieta ir ciems “*Rīteri*”, kas atrodas aptuveni 600 m attālumā no tuvākās derīgo izrakteņu ieguves teritorijas. Tuvākā ūdenstece *Daugava* atrodas aptuveni 550 m attālumā.
7. Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes uzturēto dabas datu pārvaldības sistēmu “*Ozols*” tuvākā īpaši aizsargājamā dabas teritorija - dabas liegums “*Klintaine*” (tips B, vietas kods LV0529300)³, kas ir arī *Natura 2000* teritorija, atrodas 1,2 km attālumā no derīgo izrakteņu atradnes “*Plikais purvs*” teritorijas.
8. Ietekmes uz vidi novērtējums Paredzētajai darbībai piemērots ar Biroja 2019. gada 30. decembra lēmumu Nr. 5-02/13 *par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*.
9. Paredzētās darbības IVN sākotnējā sabiedriskā apspriešana noslēdzās 2020. gada 31. janvārī. Atbilstoši Birojā iesniegtajam 2020. gada 20. janvāra sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokolam sanāksmē piedalījās 7 dalībnieki. Sanāksmē galvenokārt tika uzdoti jautājumi saistībā ar plānotajiem derīgo izrakteņu ieguves apjomiem un platību, plānoto derīgo izrakteņu transportēšanu un transportēšanas maršrutiem, iespējamām pazemes ūdeņu režīma izmaiņām un to ietekmi uz blakus esošajām teritorijām, kā arī par Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz ornitofaunu pieguļošajos īpašumos. Birojā IVN sākotnējā sabiedriskā apspriešanas laikā netika saņemti priekšlikumi ietekmes uz vidi novērtējumam.

² Papildus izpēte paredzēta zemes vienībās kadastra apzīmējumi Nr. 32580070044 un 32580070006.

³“B”- teritorijas, kas noteiktas īpaši aizsargājamo sugu, izņemot putnus, un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzībai.

II. Vispārējās prasības ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sagatavošanai:

1. Prasības Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojuma sagatavošanai nosaka Novērtējuma likuma 17. panta trešā daļa un Novērtējuma noteikumu Nr. 18 2. pielikums, kurā izvērsti norādīts, kāda informācija un novērtējums Ziņojumā ir jāiekļauj. Tādēļ Birojs atkārtoti minētās prasības neuzskaita, bet norāda, ka Ziņojums jā sagatavo atbilstoši Novērtējuma likuma 17. panta trešās daļas un Novērtējuma noteikumu Nr. 18 2. pielikuma prasībām, cik iespējams, to strukturējot atbilstoši Novērtējuma noteikumu Nr. 18 2. pielikumam.
2. Ievērojot Novērtējuma likuma 16. panta pirmajā daļā noteikto, Birojs ar šo programmu tikai papildina no ārējiem normatīvajiem aktiem jau izrietošos nosacījumus Ziņojumā sniedzamās informācijas apjomam, precizējot, kāda veida informācijai un novērtējumam pievēršama īpaša uzmanība, ņemot vērā Paredzētās darbības un Darbības vietas specifiku.
3. Ziņojuma sagatavošanai Birojs noteic šādas vispārējās prasības:
 - 3.1. Ziņojumā jādefinē un jāpamato izpētes teritorijas robežas, kas ietver Darbības vietu un Paredzētās darbības iespējamās ietekmes zonu. Ņemot vērā savstarpējās un summārās ietekmes (tiešās un netiešās) ar citām derīgo izrakteņu ieguves vietām, izpētes teritorijai jāaptver arī šīs Biroja programmas I nodaļas 2. un 3. punktā minētās teritorijas, kur veikta, tiek veikta, plānota vai atļauta derīgo izrakteņu ieguve. Izpētes teritorijai jāaptver arī plānotais transportēšanas maršruts ar pieslēgumu valsts nozīmes autoceļam A6 *Rīga – Daugavpils*.
 - 3.2. Ziņojumam jā satur esošās un plānotās situācijas attēlojums kartogrāfiski, kas ļauj pārskatāmi vizuāli uztvert, kādas pārmaiņas un kurā vietā ar Paredzēto darbību sagaidāmas, piemēram, esošās situācijas un plānotās situācijas plāns, kur savstarpēji salīdzināmā atbilstošā mērogā atspoguļojama esošā situācija un plānotā situācija Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā. Kartogrāfiski jāattēlo gan plānotās derīgo izrakteņu ieguves vietas (attēlojot arī teritorijas, kurās ieguve netiks veikta, piemēram, dažādu aprobežojumu (aizsargjoslu u.c.) dēļ), gan esošās derīgo izrakteņu vietas un citas atradnes Darbības vietas tuvumā, gan plānotie piebraukšanas un derīgā materiāla izvešanas ceļi, tuvumā esošās dzīvojamās mājas, papildus nepieciešamie pagaidu un pastāvīgie objekti (bērtnes, būves, ēkas, infrastruktūra, inženierkomunikācijas, nosusināšanas sistēmas elementi, meliorācijas sistēmas u.c.), kā arī cita nozīmīga informācija, kas ļauj pārskatāmi vizuāli uztvert, kādas pārmaiņas un kurā vietā ar Paredzēto darbību sagaidāmas.
 - 3.3. Paredzētās darbības alternatīvu vērtējumu veic vienlīdz detālā pakāpē, kā to paredz Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkts.
 - 3.4. Ziņojumā ietveramo ietekmju uz vidi novērtējumu veic speciālisti ar augstāko akadēmisko vai profesionālo izglītību, vēlama atbilstošā dabas zinātnes un inženierzinātnes izglītības tematiskajā jomā. Sugu un biotopu novērtējumu veic attiecīgajā sertifikācijas jomā sertificēts nozares (sugu un biotopu) eksperts un Ziņojumam pievieno ekspertu atzinumus. Ziņojumā ietver to speciālistu sarakstu (norādot izglītību), kuri sagatavojuši attiecīgo Paredzētās darbības ietekmju vērtējumu. Ja speciālisti ir sagatavojuši atzinumus, tos pievieno Ziņojumam.
 - 3.5. Visiem Ziņojumam pievienotajiem dokumentiem, tajā skaitā speciālistu vai ekspertu atzinumiem un citiem dokumentiem, jābūt parakstītiem un noformētiem normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Ja dokumenta oriģināls bijis sagatavots elektroniski, tā papīra atvasinājumam (norakstam) jābūt noformētam atbilstoši *Elektronisko dokumentu likumam* un jā satur informācija par elektronisko parakstu un tā laika zīmogu.
 - 3.6. Lai uzlabotu Ziņojuma uztveramību, Ziņojumam nepieciešams sagatavot arī īsu ievadu, kurā ietver koncentrētu Paredzētās darbības, Darbības vietas un tās galveno raksturlielumu

aprakstu, tostarp informāciju par Paredzētās darbības alternatīvām, galvenajiem ietekmju novērtējuma secinājumiem un plānotajiem Paredzētās darbības realizācijas termiņiem.

- 3.7. Sagatavojot Ziņojumu, jāņem vērā iespējamās faktisko un tiesisko apstākļu izmaiņas, tostarp izmaiņas normatīvajos aktos, kas regulē IVN un atsevišķu ietekmes aspektu novērtējumu.

III. Institūcijas un organizācijas, ar kurām nepieciešams konsultēties Ziņojuma izstrādes laikā vai kurām iesniedzams Ziņojums:

1. Ja Ziņojuma izstrādāšanas laikā tiek konstatēta Paredzētās darbības ietekme uz dabas vērtībām, bioloģisko daudzveidību, īpaši aizsargājamām sugām un īpaši aizsargājamiem biotopiem un mikroliegumiem, nepieciešamības gadījumā jākonsultējas ar Dabas aizsardzības pārvaldi.
2. Ziņojums jāiesniedz Valsts vides dienesta Vidzemes reģionālajā vides pārvaldē, Dabas aizsardzības pārvaldē un Pļaviņu novada pašvaldībā rakstveida priekšlikumu saņemšanai Ziņojuma pilnveidošanai.

IV. Prasības novērtēšanas un pētījumu kopumam, kas jāietver Ziņojumā:

1. Paredzētās darbības vietas un paredzētās darbības raksturojums.

- 1.1. Novērtējuma noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 1. un 2. punktā noteikto prasību izpildei Birojs precizējošus nosacījumus neizvirza.
- 1.2. Sniedzot informāciju par Darbības vietu atbilstoši Novērtējuma noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 3. punktam, norādāma arī pamatinformācija par Atradnēm, derīgo izrakteņu krājumiem, iepriekš veiktu ieguvi, tās apjomiem, platību, pašreizējo situāciju.
- 1.3. Definējot Paredzētās darbības alternatīvas atbilstoši Paredzētās darbības veidam un specifikai (Novērtējuma noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 4. punkts), cik iespējams, izsver arī transportēšanas maršrutu alternatīvas, kas rada mazāku ietekmi dzīvojamās teritorijās.
- 1.4. Sniedzot informāciju atbilstoši Novērtējuma noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.1. punktam (Paredzētās darbības un tās alternatīvu fizikālo raksturlielumu apraksts, zemes izmantošanas prasības būvniecības un ekspluatācijas laikā), citu starpā ievērojami arī šādi nosacījumi:
 - 1.4.1. Raksturojot visus plānotos un nepieciešamos darbus un to secību, ņem vērā, ka šim raksturojumam jāaptver gan teritorijas sagatavošana un papildus nepieciešamo objektu būvniecība (arī ūdens atsūkņošana, nostādīnāšana, novadīšana, ja tāda paredzēta), gan arī derīgā materiāla ieguve un apstrāde un teritorijas rekultivācija. Sniedz informāciju par jau veiktajiem rekultivācijas pasākumiem.
 - 1.4.2. Norādot maksimālās iespējamās ieguves platības, ņem vērā iespējamās ieguves ierobežojumus (tostarp aizsargjoslas) un vietas, kur derīgo izrakteņu ieguve netiks veikta un/vai ir jau veikta, attēlo arī kartogrāfiski.
 - 1.4.3. Aprēķina un norāda kopējo zemes platību, kurai tiks veikta līdzšinējās izmantošanas un/vai zemes lietojuma veida maiņa (arī atmežošana vai apauguma noņemšana, augsnes virskārtas noņemšana). Sniedz informāciju par noņemtās augsnes virskārtas, arī celmu u.c. noņemtā apauguma izvietošanu vai izmantošanu.
 - 1.4.4. Raksturojot ieguves procesus – sniedz informāciju par darbu secību, plānotajiem derīgo izrakteņu ieguves veidiem un apjomiem, izstrādes dziļumu, ieguves un ar to saistīto darbību laika grafiku.

- 1.4.5. Apraksta derīgo izrakteņu ieguves tehnoloģijas (paņēmienu), arī derīgā materiāla apstrādes (drupināšanas, šķirošanas, skalošanas) un ūdens novadišanu, kā arī salīdzina tos ar pasaules praksē izmantojamām tehnoloģijām. Norāda izmantojamās tehnikas vienības un to skaitu.
- 1.4.6. Apraksta un ar aprēķiniem pamato karjera ūdens nostādināšanas un novadišanas sistēmu, atsūknētā ūdens daudzumu (ja tāds paredzēts), sastāvu, nepieciešamo nostādināšanas dziļumu platību, papildus nepieciešamās būves vai iekārtas novadāmā ūdens kvalitātes nodrošināšanai, iespējamo ūdens novadišanas vietu. Īpašu uzmanību pievērš arī iespējamai esošu meliorācijas objektu pārkārtošanai vai pārbūvei un papildus veicamajiem darbiem ūdensnotekās vai meliorācijas sistēmās kontekstā ar plānoto darbību un nosacījumiem tās veikšanai (arī ārpus Darbības vietas), ņemot vērā ūdens novadišanas režīmu.
- 1.4.7. Novērtē inženierkomunikāciju pieejamību, sniedz informāciju par nepieciešamajiem būvniecības, tostarp pārbūves vai atjaunošanas darbiem. Īpašu uzmanību pievērš piebraukšanas iespējām derīgo izrakteņu teritorijām un plānotajiem transportēšanas maršrutiem, nepieciešamajiem būvniecības darbiem (piemēram, ceļa seguma atjaunošana vai maiņa) un iespējamiem transportlīdzekļu pārvietošanās ierobežojumiem uz koplietošanas ceļiem. Norāda kopējo plānoto satiksmes intensitāti uz izvešanas ceļiem, ņemot vērā satiksmes intensitāti arī no citām derīgo izrakteņu ieguves vietām.
- 1.4.8. Novērtē piemērotākos risinājumus rekultivācijai Darbības vietā vai dažādās Darbības vietas zonās (ja risinājumi varētu būt atšķirīgi). Jāsniedz konkrēti priekšlikumi plānotajiem rekultivācijas pasākumiem un to realizācijas laika grafikam.
- 1.5. Sniedzot informāciju par nepieciešamajiem dabas resursiem un materiāliem atbilstoši Novērtējuma noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.2. punktam, norādāms, kā tieši (kādos procesos) konkrētie materiāli vai dabas resursi tiek izlietoti un kāds ir šo resursu avots (piemēram, ūdens ieguves avots), kā arī sniedzams nepieciešamo energoresursu raksturojums.
- 1.6. Sniedzot informāciju atbilstoši Novērtējuma noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.3. punktam, īpaša uzmanība pievēršama emisijām ūdenī, gaisā, trokšņa emisijām. Skaidrojams, kādos procesos attiecīgie blakusprodukti un emisijas rodas, kādu iekārtu darbība tās rada. Prognozējamo emisiju apjomu nosaka skaitliskās vērtībās, ņemot vērā iekārtu tehniskajā dokumentācijā vai citos literatūras avotos norādīto (piemēram, attiecībā uz iekārtu skaņas jaudu). Lai noteiktu piesārņojošo vielu emisiju gaisā daudzumu, ievēro normatīvajos aktos par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projekta izstrādi⁴ noteiktos paņēmienu (monitorings, inventarizācija vai aprēķins, izmantojot emisiju faktoros). Attiecībā uz atkritumiem norādāmi arī risinājumi to apsaimniekošanai. Attiecībā uz notekūdeņiem (ietver atsūknējamus un novadāmos ūdeņus) norādāmi to rašanās avoti, veidi un daudzums, piesārņojošās vielas notekūdeņos, savākšana, nepieciešamā attīrīšana, novadišana un kvalitātes kontrole.
- 1.7. Sagatavojot informāciju atbilstoši Novērtējuma noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.4. punktam, nepieciešams vadīties no minētā pielikuma 10. punktā sniegtajiem norādījumiem avāriju risku novērtējumam un ņemt tos vērā tik tālu, cik tie attiecas uz Paredzēto darbību.

⁴ Prasības gaisu piesārņojošo vielu emisiju daudzuma noteikšanai šīs Biroja programmas izdošanas brīdī noteic Ministru kabineta 2013. gada 2. aprīļa noteikumi Nr. 182 "Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi" (turpmāk – MK Noteikumi Nr. 182).

1.8. Novērtējuma noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.5. un 5.6. punktā noteikto prasību izpildei Birojs precizējošus nosacījumus neizvirza.

2. Vides stāvokļa novērtējums Darbības vietā un tās apkārtnē.

- 2.1. Saskaņā ar Novērtējuma noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 6. punktā noteikto (esošā vides stāvokļa novērtējums) Ziņojumā jāietver apraksts, kurā aplūkoti pašreizējā vides stāvokļa attiecīgie aspekti, apsverot, kā vides stāvoklis varētu attīstīties Paredzētās darbības neīstenošanas gadījumā (pamatscenārijs). Jāņem vērā, ka pamatscenārija novērtējums nav Paredzētās darbības alternatīvu novērtējums (to neaizstāj), bet veids, kā novērtēt, cik lielā mērā iemesls iespējamām negatīvām izmaiņām vides stāvoklī būtu tieši Paredzētā darbība.
- 2.2. Atbilstoši Novērtējuma noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 7. punktā noteiktajam – esošā vides stāvokļa raksturojumam jāaptver visas Novērtējuma likuma 1. panta 1. punkta legāldefinīcijā “*ietekme uz vidi*” uzskaitītās vides jomas, īpašu uzmanību pievēršot pamatojumam, - vai un kā Paredzētā darbība (tostarp summāri ar citām darbībām) tās var ietekmēt. Šādā veidā identificējamās būtiskās ietekmes, noskaidrojot arī, kādi Paredzētās darbības procesi tās rada un kāda var būt to izpausme uz cilvēku, viņa veselību un drošību, bioloģisko daudzveidību, zemi un augsni, ūdeni, gaisu, klimatu, ainavu, materiālajām vērtībām, kultūras un dabas mantojumu, kā arī Darbības vietas iespējamo pakļautību avāriju vai katastrofu riskiem.
- 2.3. Veicot vides stāvokļa novērtējumu saskaņā ar Novērtējuma noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 7.1. – 7.9. punktā noteikto, jāņem vērā arī vides pārmaiņas, ko izraisījusi līdzšinējā derīgo izrakteņu ieguve Darbības vietas apkārtnē, īpašu uzmanību vides stāvokļa novērtējumā pievēršot šādiem jautājumiem:
- 2.3.1. Teritorijas hidroģeoloģiskais raksturojums: potenciāli skartās gruntsūdens un pazemes ūdens plūsmas virzieni, gruntsūdens līmeņa ieguluma dziļums, depresijas piltuves esošie apmēri (ņemot vērā līdzšinējo derīgo izrakteņu ieguvi Darbības vietas apkārtnē), sezonālās svārstības un izmaiņu tendences, ņemot vērā nokrišņu daudzumu un piegulošo teritoriju izmantošanu; pazemes ūdeņu papildināšanās un noplūdes apgabali; hidrauliskā saistība starp virszemes un pazemes ūdeņiem Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā.
- 2.3.2. Hidroģeoloģiskie apstākļi Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā, tostarp informācija par dabīgās drenāžas un meliorācijas sistēmu objektiem, ūdens plūsmas virzieniem tajos, skalošanas ūdeņi uzņemošo ūdensteču raksturojums; hidroģeoloģiskā režīma raksturojums, tostarp gada vidējie caurplūdumi, pavasara palu un vasaras plūdu iespējamie maksimālie caurplūdumi ar attiecīgo ikgadējo pārsniegšanas varbūtību $p=1\%$, $p=10\%$, iespējamie minimālie caurplūdumi mazūdens periodā, attiecīgie ūdens līmeņi. Ūdensteču ūdens kvalitātes raksturojums; Paredzētās darbības ietekmes zonā esošo/potenciālo zivsaimniecisko resursu novērtējums.
- 2.3.3. Darbības vietas ģeoloģiskās uzbūves un inženierģeoloģisko apstākļu raksturojums (sniedzams apjomā un detalizācijas pakāpē, kas lietderīga un samērojama ar Paredzētās darbības risinājumiem, tostarp ieguves dziļumu), arī tādu apstākļu kā paaugstināta ģeoloģiskā riska nogabali, mūsdienu ģeoloģiskie procesi, raksturojums, ja attiecināms.
- 2.3.4. Dzīvojamās mājas un apdzīvotas teritorijas Darbības vietas un transportēšanas ceļu tuvumā, attālumi līdz tām.
- 2.3.5. Esošā satiksmes intensitāte transportēšanas maršrutos, ceļu nestspējas raksturojums, satiksmes drošība, esošā gaisa kvalitāte un trokšņa līmenis Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā.

- 2.3.6. Darbības vietas un apkārtnes dabas novērtējums, ietverot vērtējumu par nozīmīgām dabas vērtībām, īpaši aizsargājamām sugām un to dzīvotnēm, īpaši aizsargājamiem un Eiropas Savienības nozīmes biotopiem un mikroliegumiem Darbības vietā un tās iespējamās ietekmes zonā (ārpus *Natura 2000* teritorijām).
 - 2.3.7. Tuvumā esošās *Natura 2000* teritorijas novērtējums, novērtējot arī teritorijas izveidošanas un aizsardzības mērķus, likumsakarības un mijiedarbības, kas nosaka dabas vērtību pastāvēšanu *Natura 2000* teritorijā, faktoros, kas jau pirms Paredzētās darbības īstenošanas negatīvi to ietekmē u.c.
 - 2.3.8. Sugu un biotopu novērtējumu jāveic attiecīgajā sertifikācijas jomā sertificētam nozares (sugu un biotopu) ekspertam un Ziņojumam jāpievieno ekspertu atzinumi.
 - 2.3.9. Esošā satiksmes intensitāte transportēšanas maršrutos, ceļu nestspējas raksturojums, satiksmes drošība, esošā gaisa kvalitāte un trokšņa līmenis Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā.
 - 2.3.10. Informācija par tuvākajām citām rūpnieciska rakstura darbībām, kas rada līdzīgas ietekmes, vai piesārņotām vietām Paredzētās darbības ietekmes zonā. Novērtējums, – vai un kā ietekmes varētu summēties.
- 2.4. Papildus, raksturojot esošo vides stāvokli, Ziņojumā sniedzamas arī šādas ziņas:
- 2.4.1. Darbības vietas un tai piegulošo teritoriju īpašuma piederības raksturojums. Transportēšanas ceļu piederības raksturojums, to izmantošanas iespēju pamatojums.
 - 2.4.2. Paredzētās darbības atbilstība vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam, nepieciešamie grozījumi tajā.
 - 2.4.3. Meteoroloģisko apstākļu raksturojums, ietverot karjera izveidei, derīgo izrakteņu ieguvei, rekultivācijai un citu plānoto darbu realizēšanai nelabvēlīgu dabas apstākļu raksturojumu.
 - 2.4.4. Tuvākās ūdens ņemšanas vietas un pazemes ūdens atradnes, ūdensapgādes urbumi, to raksturojums un izmantošana, aizsargjoslas.
 - 2.4.5. Vērtējums par Darbības vietas un Paredzētās darbības ietekmes zonas ainavisko un kultūrvēsturisko nozīmīgumu, tuvākajiem kultūras un dabas mantojuma pieminekļiem.
 - 2.4.6. Cita informācija un novērtējums atbilstoši Novērtējuma noteikumu Nr.18 2. pielikuma 7.1. – 7.9. punktā noteiktajam.

3. Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz vidi un tās novērtējums.

- 3.1. Paredzētās darbības un tās iespējamo alternatīvu būtiskās ietekmes uz vidi vērtējamas atbilstoši Novērtējuma noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punktā ar apakšpunktiem noteiktajam, ņemot vērā, ka katram no ietekmju veidiem jāapsver gan tiešos, gan netiešos, sekundāros, savstarpējos un summāros u.c. ietekmes aspektus (šādu prasību izvirza Novērtējuma noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkts).
- 3.2. Papildus Novērtējuma noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punktā ar apakšpunktiem noteiktajam Birojs ietekmju novērtējumam izvirza šādas prasības:
 - 3.2.1. Ietekmju novērtējumā īpaša uzmanība jāpievērš savstarpējām un summārām (kopējām) ietekmēm ar derīgo izrakteņu ieguvei citās atradnēs Darbības vietas apkārtnē (skat. šīs Biroja programmas I nodaļas 2. un 3. punktu). Šādā novērtējumā jāņem vērā, ka vairākos aspektos (piemēram, ietekmes uz hidroloģiskajiem, hidroģeoloģiskajiem apstākļiem, ainavu) ietekmes var summēties arī tad, ja ieguve konkrētajā vietā ir pārtraukta vai tiek veikta neregulāri. Novērtējams, kuros no

ietekmju aspektiem ietekmes summēsies, un kuros nē, to atbilstīgi pamatojot, kā arī veicams summāro ietekmju novērtējums. Uzmanība veltāma arī derīgo izrakteņu transportēšanai un tās summārajām ietekmēm. Kur atbilstoši - izsverami risinājumi ietekmju mazināšanai (skat. šīs programmas IV nodaļas 5. apakšnodaļas prasības).

- 3.2.2. Vērtējot ietekmes, ko rada Novērtējuma noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8.1. punktā uzskaitītie darbi, ņemamas vērā arī ar teritorijas sagatavošanu saistītās ietekmes, tostarp ietekmes, ko rada apauguma noņemšana, augsnes virskārtas noņemšana, kā arī ietekmes, ko rada papildus nepieciešamo infrastruktūras objektu (piemēram, ceļu) būvniecība vai meliorācijas sistēmu pārkārtošana, arī ārpus Darbības vietas, ja tāda nepieciešama. Novērtējumā ņem vērā arī iespējamās neērtības vai traucējumus vietējiem iedzīvotājiem un ietekmes uz citām personām piederošiem īpašumiem.
- 3.2.3. Jāzagatavo Paredzētās darbības izraisītu hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīmu izmaiņu prognoze, ņemot vērā gruntsūdeņu un iespējamus pazemes ūdens atsūknēšanas un novadīšanas darbus. Novērtējumā ņem vērā teritorijas hidroģeoloģisko apstākļu īpatnības, derīgo izrakteņu ieguves ilgumu un plānoto intensitāti, kā arī savstarpējās un summārās ietekmes ar derīgo izrakteņu ieguvi citās teritorijās. Novērtējama arī hidroģeoloģisko apstākļu izmaiņu iespējamā ietekme uz pazemes ūdeņiem, pazemes ūdens avotiem, dzeramā ūdens resursiem (arī viensētu akām) un to kvalitāti. Iespējamās ietekmes novērtējums uz karjera ūdeņus pieņemošajām ūdenstecēm, tajā skaitā Rīterupi, Piešupīti Daugavas upi (ja tiek prognozēta ietekme) un Darbības vietas un tai piegulošās teritorijās esošo meliorāciju sistēmu, nepieciešamā rīcība problēmsituāciju gadījumā, tajā skaitā:
 - 3.2.3.1 Jānovērtē Paredzētās darbības iespējamā ietekmes zona (depresijas piltuve) atkarībā no ūdens līmeņa pazeminājuma karjerā, veicot aprēķinus un matemātisko modelēšanu (izmantojot atbilstošu datorprogrammu hidroloģisko apstākļu modelēšanai), un iezīmējot to situācijas plānā. Matemātiski modelētas iespējamās Paredzētās darbības ietekmes novērtējums uz teritorijas hidroģeoloģiskajiem un drenāžas apstākļiem visā iespējamo izmaiņu apgabalā.
 - 3.2.3.2 Jānovērtē hidroloģisko apstākļu izmaiņu iespējamā ietekme uz pazemes ūdens avotiem, dzeramā ūdens resursiem (arī viensētas akas) un to kvalitāti karjera izstrādes gaitā un pēc tā rekultivācijas, ietverot modelēšanas aprēķinos iegūto informāciju par iespējamo ūdens līmeņu pazemināšanos visos ietekmētajos ūdens horizontos saistībā ar iespējamo depresijas piltuves veidošanos Paredzētās darbības vietai piegulošajā teritorijā un apkārtnē; informācija atspoguļojama arī kartogrāfiskajā materiālā.
 - 3.2.3.3 Jānovērtē iespējamās karjera ūdeņus uzņemošo ūdensteču/meliorācijas grāvju hidroloģiskā režīma izmaiņas, arī ūdens līmeņa svārstības un ūdens bilances izmaiņas; ūdensteču/meliorācijas grāvju vidējo un maksimālo caurplūdumu, kā arī ūdens līmeņu režīmu izmaiņu novērtējums. Ietekmes novērtējums uz ūdensteču/meliorācijas grāvju iespējamām izmaiņām ūdens kvalitātē, ihtiofaunā un ūdens ekosistēmā kopumā Paredzētās darbības kontekstā, nosakot un novērtējot Paredzētās darbības ietekmes zonu un ietekmes būtiskumu.
- 3.2.4. Jāsniedz augsnes struktūras un mitruma izmaiņu prognoze, iespējamā ietekme uz tuvāko lauksaimniecībā izmantojamo teritoriju, mežu un purvu mitruma režīmu derīgo izrakteņu ieguves laukam piegulošajā teritorijā un apkārtnē saistībā ar iespējamo virszemes un pazemes ūdens līmeņa pazemināšanos vai meliorācijas sistēmu pārkārtošanu un noteces izmaiņām.

- 3.2.5. Tā kā ietekme uz gaisa kvalitāti gan derīgo izrakteņu iegūšanas laikā, gan iegūtā materiāla transportēšanas laikā (arī summāri ar citām darbībām) ir viena no būtiskām ar Paredzēto darbību saistītajām ietekmēm, Novērtējuma noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkta ar apakšpunktiem izpilde attiecībā uz gaisu piesārņojošo vielu emisiju novērtējumu izpildāma atbilstoši Ministru kabineta 2013. gada 2. aprīļa noteikumos Nr. 182 "*Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi*" (turpmāk - Noteikumi Nr. 182) noteiktajam, ņemot vērā arī ietekmi, ko rada derīgo izrakteņu ieguve citās atradnēs. Lai novērtētu atbilstību gaisa kvalitātes normatīviem, jāizmanto piesārņojošo vielu izkliedes aprēķina datorprogramma un jāievēro Novērtējuma noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 9. punktā noteiktais, ka novērtējums izdarāms, ņemot vērā (tik tālu, cik tas iespējams) normatīvo aktu prasības par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projekta izstrādi (Noteikumi Nr. 182). Novērtējumam jāaptver gan līdzšinējās ietekmes (fona piesārņojums), gan Paredzētās darbības ietekmes no karjera sagatavošanas, derīgo izrakteņu ieguves, uzglabāšanas krautnēs, apstrādes un transportēšanas.
- 3.2.6. Tā kā trokšņa ietekme, jo īpaši derīgo izrakteņu iegūšanas laikā un no iegūtā materiāla transportēšanas (arī summāri ar citām darbībām), ir viena no būtiskām ar Paredzēto darbību saistītajām ietekmēm, Novērtējuma noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkta ar apakšpunktiem izpilde attiecībā uz vides trokšņa novērtējumu izpildāma atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumos Nr. 16 "*Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*" noteiktajam, ņemot vērā arī ietekmi, ko rada derīgo izrakteņu ieguve citās atradnēs. Lai novērtētu atbilstību vides trokšņa normatīviem, jāizmanto trokšņa izkliedes aprēķina datorprogramma un novērtējumam jāaptver gan ietekmes no karjera sagatavošanas un derīgo izrakteņu ieguves, gan transportēšanas.
- 3.2.7. Vērtējot transportēšanas ietekmes (piemēram, troksnis, putekļi), jāņem vērā šajā Biroja programmā noteiktā prasība, ka Paredzētās darbības ietekmes novērtējuma teritorijai transportēšanas maršrutā jāaptver gan pievedceļu, gan reprezentatīvu autoceļa A6 posmu, kur transportēšanas ietekmes summējas, ievērtējot ceļu atšķirīgos segumus. Summāro ietekmju vērtējumā jāņem vērā arī esošā satiksmes intensitāte un iespējamās tās izmaiņas ar Paredzēto darbību.
- 3.2.8. Ja tiks plānoti spridzināšanas darbi, jāvērtē to izraisītās vibrācijas iespējamās ietekmes uz apkārtējām ēkām un infrastruktūras objektiem, tajā skaitā Darbības vietā esošo gāzesvadu. Spridzināšanas un ieguves darbu ietekmju, tajā skaitā drošības, novērtējums un nozīmīgums, arī infrastruktūras objektu turpmākas izmantošanas kontekstā.
- 3.2.9. Novērtējuma noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8.7. punktā noteikto prasību izpildei Birojs precizējošus nosacījumus neizvirza.
- 3.2.10. Jāveic ietekmes uz bioloģisko daudzveidību (arī mežiem), tostarp īpaši aizsargājamām sugām un to dzīvotnēm, kā arī īpaši aizsargājamiem un Eiropas Savienības nozīmes biotopiem, novērtējums (arī ārpus *Natura 2000* teritorijas). Jāvērtē apstākļi, kas svarīgi konkrēto dabas vērtību pastāvēšanai. Novērtējumā ņem vērā gan tiešās, gan netiešās u.c. ietekmes, ko rada sagaidāmās pārmaiņas vidē. Teritorijas novērtēšana dabā veicama atbilstošā sezonā, kas ļauj novērtēt attiecīgās dabas vērtības.
- 3.2.11. Jānovērtē, vai Paredzētā darbība var ietekmēt īpaši aizsargājamās, tostarp Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritoriju (*Natura 2000*) un mikroliegumus. Ietekmes novērtējumu uz bioloģisko daudzveidību un *Natura 2000* teritoriju sagatavo attiecīgajā jomā sertificēti dabas eksperti. Ziņojumam jāpievieno arī ornitologa

atzinums. Teritorijas novērtēšana dabā veicama atbilstošā sezonā, kas ļauj novērtēt attiecīgās dabas vērtības.

- 3.2.12. Jānovērtē Paredzētās darbības ietekme uz ainavu, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem. Jāizvērtē ainavas veidošanas pasākumu nepieciešamība Paredzētās darbības ietekmes mazināšanai gan derīgo izrakteņu ieguves laikā, gan pēc ieguves pabeigšanas. Veicams ainavas veidošanas pasākumu nepieciešamības, tajā skaitā piedāvāto risinājumu, izvērtējums un nosacījumi.
- 3.2.13. Citi ietekmju aspekti vērtējami atbilstoši Novērtējuma noteikumu Nr.18 2. pielikuma 8. punktā ar apakšpunktiem noteiktajam, un Birojs papildus prasības šo punktu izpildei neizvirza.
- 3.3. Sagatavojot Ziņojumu, ņem vērā, ka Novērtējuma noteikumu Nr.18 2. pielikuma 9. punktā ietvertā prasība pēc būtības ir piebilde, skaidrojot, kā veicams gaisu piesārņojošo vielu emisiju aprēķins un ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējums. Izpildot šo prasību Ziņojuma attiecīgajās nodaļās, kur tiek vērtēta šī Paredzētās darbības ietekme, atsevišķu papildus nodaļu Novērtējuma noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 9. punkta izpildei Ziņojumā var neietvert.
- 3.4. Vērtējot Paredzētās darbības ietekmi atbilstoši Novērtējuma noteikumu Nr.18 2. pielikuma 10. punktā noteiktajam, īpaša uzmanība pievēršama iespējamām vides riskiem un drošības jautājumiem.
- 3.5. Sagatavojams Paredzētās darbības sociāli - ekonomisko aspektu izvērtējums, tostarp ietekmes uz materiālajām vērtībām Paredzētās darbības ietekmes zonā novērtējums, ņemot vērā secinājumus par sagaidāmās ietekmes būtiskumu. Ziņojumā jāietver arī apkopojošs sabiedrības (arī institūciju un pašvaldības) viedokļu un attieksmes vērtējums, tajā skaitā ņemot vērā sabiedrisko apspriešanu rezultātus.

4. Izmantotās novērtēšanas metodes:

- 4.1. Novērtējot Paredzētās darbības ietekmi, jānorāda izmantotās prognozēšanas metodes; ja prognozēšanai izmantotas datorprogrammas, jāsniedz datorprogrammas/-u aprēķinu ievades dati.
- 4.2. Ziņojumā jāsniedz Novērtējuma noteikumu Nr.18 2. pielikuma 12. un 13. punktā norādītā informācija. Papildus Novērtējuma noteikumu Nr.18 2. pielikuma 12. un 13. punktā, kā arī šajā programmā noteiktajam, Birojs citus nosacījumus novērtēšanas paņēmieniem un metodēm nenoteic.

5. Prasības negatīvo ietekmju uz vidi novēršanas, nepieļaušanas vai samazināšanas pasākumu novērtēšanai, Paredzētās darbības limitējošo un ierobežojošo faktoru analīzei:

- 5.1. Risinājumu veidi un pasākumi (inženiertehniskie, organizatoriskie u.c.), kas paredzēti, lai novērstu, nepieļautu vai mazinātu paredzētās darbības būtisku nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, raksturojami un novērtējami atbilstoši Novērtējuma noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 14. punktā noteiktajam, un tiem jāaptver gan risinājumi teritorijas sagatavošanas un papildus nepieciešamo objektu būvniecības, gan derīgo izrakteņu ieguves laikā, gan ietekmes mazināšanai vietās, kur veikta derīgo izrakteņu ieguve (t.i. - rekultivācija). Jānovērtē, gan kādā mērā šādi pasākumi novērš, nepieļauj vai samazina ietekmi, gan arī kādas ir paliekošās ietekmes (pasākumu efektivitāte un paliekošo ietekmju atbilstība spēkā esošo normatīvo aktu prasībām). Jānovērtē paliekošo ietekmju atbilstība vides aizsardzības normatīvajiem aktiem.
- 5.2. Jāveic Paredzētās darbības iespējamo ierobežojošo un limitējošo faktoru analīze (balstoties uz veikto novērtējumu par sagaidāmo ietekmi uz vidi un nepieciešamajiem

pasākumiem tās novēršamai, samazināšanai u.c.). Nepieciešamības gadījumā jāparedz nosacījumi atsevišķu darbību veikšanas ierobežošanai.

6. Izvēlētās alternatīvas pamatojums, ņemot vērā ietekmes uz vidi salīdzinājumu.

Novērtējot un salīdzinot Paredzētās darbības alternatīvas atbilstoši Novērtējuma noteikumu Nr.18 2. pielikuma 11. punktā noteiktajam, jānorāda kritēriji alternatīvo risinājumu salīdzināšanai; kritērijus izvēlās Ierosinātāja, tomēr tiem galvenokārt jāietver salīdzinājums saistībā ar radīto ietekmi uz vidi. Jāpamato izvēlētais variants.

7. Prasības monitoringam.

Ziņojumā jāparedz pasākumi vides kvalitātes monitoringam un ietekmju uzraudzībai un novērtēšanai atbilstoši Novērtējuma noteikumu Nr.18 2. pielikuma 15. punktā noteiktajam. Izvērtējama monitoringa nepieciešamība un paredzami jau iespējami konkrēti nosacījumi metodēm, veikšanas vietām, parametriem, ilgumam un regularitātei.

V. Prasības sabiedriskajai apspriešanai un informācijas publiskošanai

1. Jāizanalizē ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtie komentāri, priekšlikumi, kuri jāizvērtē un jāiekļauj Ziņojuma pārskatā par sabiedrības iesniegtajiem priekšlikumiem, norādot, kā tie ņemti vērā. Nepieciešamības gadījumā Ziņojumā jāsniedz vērtējums par plānotajiem risinājumiem problēmsituāciju novēršanai.
2. Prasības Ziņojuma sabiedriskajai apspriešanai nosaka Novērtējuma likums un Novērtējuma noteikumi Nr. 18, tādēļ Birojs atkārtoti minētās prasības neuzskaita, vienlaikus vērš uzmanību, ka sabiedrības līdzdalība un tās veicināšana ir viens no ietekmes uz vidi novērtējuma pamatuzdevumiem, tādēļ Novērtējuma likuma 17. panta sestā daļa noteic, ka ierosinātāja pienākums ir noskaidrot sabiedrības viedokli, veicinot to iedzīvotāju līdzdalību sabiedriskajā apspriešanā, kurus var ietekmēt paredzētā darbība, vai aptaujājot šos iedzīvotājus.
3. Ierosinātājai jānodrošina Ziņojuma sabiedriskā apspriešana Novērtējuma likuma un Novērtējuma noteikumos Nr. 18 noteiktajā kārtībā.
4. Ziņojuma publiskojamā versijā neiekļauj ierobežotas pieejamības informāciju, un tās sagatavošanā jāievēro personas datu aizsardzības prasības. Ziņojuma publiskojamā pārskatā, kas Ziņojumā iekļaujams saskaņā ar Novērtējuma likuma 17. panta trešo un septīto daļu, fiziskas personas datu apstrāde veicama tādā veidā, lai datus nav iespējams saistīt ar konkrētu datu subjektu bez papildu informācijas izmantošanas (tie pseidonimizējami), vienlaikus Birojā šis pārskats iesniedzams arī bez pseidonimizācijas - veidā, kas ļauj secināt gan to, vai attiecīgais iesniegums vispār bijis saņemts un vērtēts, gan pilnvērtīgi izprast pašu priekšlikumu un to, kā tas ņemts vērā.

Direktora p.i.
direktora vietniece -
Piesārņojuma novērtēšanas daļas vadītāja

I. Kramzaka

2020. gada 10. februārī

